

Phát triển thống kê toàn cầu

Tăng cường thống kê chính thức vì Chương trình nghị sự 2030 cho Phát triển bền vững và ưu tiên phát triển quốc gia

Gemma Van Halderen
Giám đốc Bộ phận Thống kê

Mục đích của bài trình bày

- Giới thiệu sự lựa chọn phát triển thống kê chính thức để xây dựng Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam (VSDS)
- Lựa chọn dựa trên đánh giá cá nhân
- Khuyến nghị một số hoạt động cần cân nhắc

Hai định hướng

Sản phẩm và dịch vụ thống kê

1. Tương lai của thống kê kinh tế
2. Ngoài các chỉ tiêu GDP
3. Tổng điều tra dân số

TCTK là một cơ quan

1. Quản lý dữ liệu
2. Vai trò và trách nhiệm
3. Sử dụng tối đa các nguồn dữ liệu khác nhau
4. Tính toàn vẹn
5. Nguồn lực cho thống kê chính thức
6. Cung cấp dịch vụ
7. Hiện đại hóa

Sản phẩm và dịch vụ thống kê

1. Tương lai của thống kê kinh tế

Ủy ban Thống kê LHQ đã thành lập một Nhóm những người bạn của Chủ tịch về Tương lai của thống kê kinh tế

- Do Cơ quan Thống kê Canada làm chủ tịch và nhiều cơ quan Thống kê quốc gia hàng đầu thế giới cùng tham gia đồng chủ tịch
- Khuyến nghị sẽ được trình lên Ủy ban Thống kê LHQ vào tháng 3 năm 2021
- Kết quả mong muốn
 - Tổ chức **mạng lưới và hợp tác** tốt hơn giữa các cơ quan thống kê quốc gia thông qua việc trao đổi, chia sẻ kiến thức, quản trị, đối tác và công nghệ
 - Cơ sở hạ tầng thống kê toàn cầu cung cấp những **giải pháp dữ liệu quốc gia** tốt hơn và giải pháp dữ liệu để thúc đẩy tính hiệu quả và sự kết nối
 - **Phương pháp phối hợp** tốt hơn và quản trị phù hợp thu hút sự tham gia của nhiều chủ thể khác nhau trong hệ thống
 - **Hệ thống thống kê kinh tế tốt hơn và thích ứng** với những yêu cầu về tính kịp thời và căn cốt của số liệu, đồng thời tích hợp hài hòa hơn các giải pháp về kinh tế, xã hội và môi trường

Khuyến nghị: Tham gia nhóm

Sản phẩm và dịch vụ thống kê

2. Ngoài các chỉ tiêu GDP

Phiên họp đặc biệt của Ủy ban Thống kê LHQ với Bà Martine Durand (OECD) và Giáo sư Joseph Stiglitz

- Các nhà hoạch định chính sách và ra quyết định ngày càng ít tập trung vào một lĩnh vực số liệu thống kê cụ thể và tìm kiếm nhiều hơn những số liệu thống kê ở nhiều lĩnh vực khác nhau
 - Ví dụ: tác động của COVID-19 (số liệu thống kê hộ tịch) đối với các nền kinh tế (việc làm, GDP) và đối với xã hội (sức khỏe tinh thần, bạo hành gia đình, di cư)
- Các lĩnh vực thống kê vẫn mang tính “hình ống”, nghĩa là riêng biệt từng lĩnh vực như kinh tế, môi trường, ... tuy nhiên sự tích hợp các lĩnh vực đang diễn ra, chẳng hạn như tài khoản kinh tế - môi trường. Dự báo: mô hình hình ống sẽ giảm

Khuyến nghị

- Xây dựng các báo cáo “Ngoài các chỉ tiêu GDP” phù hợp với những ưu tiên của Chính phủ Việt Nam
- Điều chỉnh một cách thông thái theo định hướng số liệu thống kê đa lĩnh vực, ví dụ như tài khoản SEEA

Sản phẩm và dịch vụ thống kê

3. Tổng điều tra Dân số

- Nhiệm vụ lớn nhất mà một cơ quan thống kê quốc gia phải đảm nhiệm
- Chi phí rất lớn về mặt tài chính, thời gian và nhân lực, ...
- Nổi lên 2 câu hỏi lớn:
 1. Có các **phương pháp** thay thế không, ví dụ có thể thay thế điều tra bằng đăng ký dân số không?
 2. Có các **nguồn dữ liệu** thay thế không, ví dụ như thu thập dữ liệu được kết hợp với dữ liệu hành chính, dữ liệu điện thoại di động, dữ liệu vệ tinh

Khuyến nghị

- Xây dựng một dự án Tương lai Tổng điều tra Việt Nam
 - Tình hình ở Việt Nam hiện nay là gì?
 - TCTK có bị áp lực giảm kinh phí không? Có cần hoạt động hiệu quả hơn không? Có cần cải thiện tính kịp thời không? Có cần cải thiện tần suất thực hiện không?
 - Các phương án lựa chọn của Việt Nam là

TCTK là một cơ quan

1. Quản lý dữ liệu

- Ủy ban Thống kê LHQ đã tổ chức một phiên đặc biệt năm 2020 và sẽ thảo luận lại vào tháng 3 năm 2021
- Vai trò mới nổi của các cơ quan thống kê quốc gia
- Quản lý dữ liệu có những ý nghĩa khác nhau – một lớp nghĩa ở đây là quản lý toàn bộ dữ liệu Chính phủ
- Ở một quốc gia cụ thể, chẳng hạn như New Zealand, Thủ trưởng cơ quan thống kê (Thống kê trưởng) cũng là người đứng đầu về quản lý dữ liệu
- Mang lại lợi ích cho cơ quan thống kê quốc gia, ví dụ vai trò mới, danh tiếng được cải thiện, hiểu biết tốt hơn về dữ liệu, là những lợi ích cho thống kê chính thức, ảnh hưởng của những tiêu chuẩn mà các cơ quan thu thập dữ liệu khác trong Chính phủ áp dụng
- Định hướng theo ưu tiên quốc gia, ví dụ chương trình số hóa, chương trình tin vào chính phủ,

Khuyến nghị

- Đánh giá xem liệu quản lý dữ liệu có phải là ưu tiên của Chính phủ Việt Nam
- Đánh giá xem liệu TCTK có muốn nắm giữ vai trò này
- Theo dõi những thảo luận của Ủy ban Thống kê LHQ về vấn đề này

TCTK là một cơ quan

2. Vai trò và trách nhiệm

- Quản lý dữ liệu là một vai trò mới mà TCTK có thể muốn nắm bắt
- Những vai trò khác cũng có thể mới nổi
 - Cơ quan Thống kê Philippines có 3 vai trò
 - Cơ quan thống kê trung ương (Thống kê quốc gia)
 - Đăng ký dân sự (Đăng ký dân sự chung)
 - Hệ thống nhận dạng Philippine – nền tảng nhận dạng trung tâm của Chính phủ cho tất cả công dân và thường trú nhân Philippines (2018)
 - Nhà kinh tế trưởng, Giám đốc dữ liệu, Giám đốc kỹ thuật số, Giám đốc về quyền riêng tư, Giám đốc thông tin,

Khuyến nghị

- Quan sát tóm lược về những phát triển trong bối cảnh tình hình Việt Nam
- Đánh giá và hành động nếu phù hợp

TCTK là một cơ quan

3. Các nguồn dữ liệu phi truyền thống

- Nguyên tắc cơ bản 5
 - “Các nguồn dữ liệu thống kê chính thống vì mục đích thống kê có thể được thu thập từ **tất cả các nguồn khác nhau**, có thể là điều tra thống kê hoặc hồ sơ hành chính. Các cơ quan thống kê sẽ **lựa chọn các nguồn dữ liệu theo các tiêu chí chất lượng, tính kịp thời, chi phí và gánh nặng đối với người cung cấp thông tin**”
- Các nguồn dữ liệu phi truyền thống = dữ liệu hành chính, dữ liệu điện thoại di động, dữ liệu vệ tinh, dữ liệu quét, dữ liệu giao dịch điện tử, dữ liệu ngân hàng, dữ liệu đo lường điện tử, ...
- Nhiều quan tâm và thảo luận, nhưng vẫn ít bằng chứng về việc các cơ quan thống kê quốc gia sử dụng những nguồn này. Ví dụ phổ biến nhất là sử dụng cho thống kê giá và những số liệu thống kê cần đến chiều địa lý
- Hiện đã có Khung địa lý không gian thống kê toàn cầu để tích hợp dữ liệu thống kê và địa lý không gian

Khuyến nghị

- Kiểm định và thử nghiệm việc sử dụng các nguồn dữ liệu phi truyền thống
- Tham gia các nhóm đặc trách phù hợp thuộc Nhóm công tác toàn cầu của Ủy ban Thống kê LHQ về dữ liệu lớn, ví dụ giá, nông nghiệp
- Tham gia Nhóm chuyên gia về tích hợp thông tin địa lý không gian và thống kê

TCTK là một cơ quan

4. Tính toàn vẹn

- Đối mới có thể đặt ra những câu hỏi về tính toàn vẹn, như: cơ quan thống kê quốc gia về mặt pháp lý có được phép làm việc đó không, chúng ta có thể tin tưởng những số liệu được sản xuất từ các nguồn dữ liệu khác nhau hoặc sản xuất theo phương pháp khác không
- Nhóm những người bạn của Chủ tịch Ủy ban Thống kê LHQ về thực hiện các Nguyên tắc cơ bản của Thống kê chính thức đã xây dựng những hướng dẫn giá trị về
 - Nguồn dữ liệu lớn và Các nguyên tắc cơ bản
 - Dữ liệu mở và Các nguyên tắc cơ bản

Khuyến nghị

- Nghiên cứu những hướng dẫn của Nhóm những người bạn của Chủ tịch
- Quan sát tóm lược những phát triển của Nhóm những người bạn của Chủ tịch

TCTK là một cơ quan

5. Nguồn lực

- Đầu tư cho thống kê là vấn đề đang được thảo luận thường xuyên cả trong nước và quốc tế
- Paris21 giới thiệu những kết quả hàng năm về vốn ODA trong lĩnh vực thống kê
- Mạng lưới Bern đã được xây dựng để xem xét những điều kiện tài chính
- Đầu tư của các nhà tài trợ có thể là vì ưu tiên của họ chứ không phải là ưu tiên trong nước
- Tài trợ cho một quốc gia không nhất thiết có nghĩa là tài trợ cho cơ quan thống kê quốc gia

Khuyến nghị

- Xây dựng kế hoạch kịch bản cho TCTK Việt Nam và Hệ thống Thống kê quốc gia Việt Nam
- Xác định các đối tác quan trọng trong nước và quốc tế
- Lồng ghép vào đề xuất tương lai cho tổng điều tra của Việt Nam

TCTK là một cơ quan

6. Cung cấp dịch vụ

- CLPTTKVN là cơ hội để đánh giá việc cung cấp dịch vụ hiện nay của TCTK và định hình việc cung cấp dịch vụ trong tương lai sẽ như thế nào
 - Những dịch vụ nào mà hiện tại TCTK đang cung cấp sẽ không còn cần thiết hoặc hữu ích nữa? Ví dụ các ấn phẩm xuất bản dưới dạng bản in?
 - Những dịch vụ nào TCTK có thể cung cấp
 - Truy cập dữ liệu vi mô, ví dụ lĩnh vực nghiên cứu hoặc các trường đại học
 - Trực quan hóa dữ liệu
 - Dịch vụ bảo mật thông tin
 - Các công cụ mã hóa, ví dụ dùng cho bảng phân ngành kinh tế, dùng cho mã hóa địa lý

Khuyến nghị

- Tiến hành phân tích SWOT về cung cấp dịch vụ hiện tại
- So sánh việc cung cấp dịch vụ của Việt Nam với một cơ quan thống kê quốc gia khác mà mình mong muốn (ví dụ: giai đoạn phát triển tương tự, nền văn hóa tương đồng, ...)

TCTK là một cơ quan

7. Hiện đại hóa

- Nhiều cơ quan thống kê quốc gia bắt đầu chiến lược hiện đại hóa mà không nghĩ xem cố gắng hiện đại hóa cái gì?
- Hiện đại hóa có thể đơn giản chỉ là nâng cấp cơ sở hạ tầng CNTT hoặc rộng hơn là hiện đại hóa vai trò và trách nhiệm (ví dụ điểm 1., 2., 6), hiện đại hóa các chương trình thống kê (ví dụ điểm 1., 2., và 3.).
- Đầu tư vào hiện đại hóa có thể không đạt được hiệu quả mong muốn cho đến khi bạn biết được bạn muốn hiện đại hóa cái gì

Khuyến nghị

- Suy nghĩ thận trọng trước khi tiến hành một chương trình hiện đại hóa. Thống nhất về cái bạn đang hiện đại hóa.

Tổng kết

- Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam (VSDS) là cơ hội để xác định giai đoạn 2021-2030 cần làm gì và nền tảng cho những năm sau 2030
- Ủy ban Thống kê LHQ, Paris21 và OECD là những nguồn lực giá trị cho tương lai của thống kê chính thức
- Đã đưa ra 10 khuyến nghị. Đây là những khuyến nghị dựa trên đánh giá cá nhân của tác giả. TCTK Việt Nam nên đánh giá và lựa chọn những điều phù hợp nhất với tình hình Việt Nam
- Chương trình nghị sự 2030 về Phát triển bền vững là một chương trình phát triển có thể mang lại lợi ích cho Việt Nam và TCTK Việt Nam nếu và chỉ nếu TCTK xác định được đích cần đến và cần đầu tư vào những lĩnh vực nào

Trân trọng cảm ơn

WWW.UNESCAP.ORG

UNESCAP

UNESCAP

UNESCAP

UNITEDNATIONSESCAP

UNITEDNATIONSESCAP

